

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Gymnázium J.A.Komenského, Nové Strašecí,
Komenského nám. 209**

Komenského nám. 209, 271 80 Nové Strašecí

Identifikátor školy: 600 007 961

Termín konání inspekce: 8. – 11. únor 2005

Čj.:	b5-1039/05-5019
Signatura:	kb6ey509

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium J.A.Komenského v Novém Strašecí je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Středočeský kraj, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 (Zřizovací listina čj. OŠMS/5857/2001 ze dne 6. prosince 2001). Škola v roce 2004 oslavila padesát let svého trvání. V současné době sídlí společně se základní školou v rozsáhlé budově v centru města Nové Strašecí.

Škola sdružuje pouze *Gymnázium J.A.Komenského* s kapacitou 245 žáků. Dle řádného Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol je ve škole vyučován studijní obor: 79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné s délkou studia 4 roky. V době konání inspekce se v osmi třídách učili 242 žáci. Z tohoto počtu se ve škole vzdělávají tři žáci se specifickou poruchou učení.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Inspekční činnost proběhla ve čtyřletém všeobecném gymnáziu, které sídlí ve městě Nové Strašecí.

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací činnosti v gymnáziu ve studijním oboru denního čtyřletého studia **79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné** v předmětech a skupinách předmětů: *humanitní předměty*: český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd, seminář humanitních věd; *přírodovědné předměty*: matematika, seminář z matematiky, deskriptivní geometrie; biologie a seminář z biologie; chemie; *výchovy*: tělesná výchova
- materiálně-technických podmínek vzdělávací činnosti v gymnáziu ve studijním oboru denního čtyřletého studia **79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné** v předmětech a skupinách předmětů: *humanitní předměty*: český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd, seminář humanitních věd; *přírodovědné předměty*: matematika, seminář z matematiky, deskriptivní geometrie; biologie a seminář z biologie, chemie; *výchovy*: tělesná výchova
- průběhu a výsledků vzdělávání v gymnáziu ve studijním oboru denního čtyřletého studia **79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné** v předmětech a skupinách předmětů: *humanitní předměty*: český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd, seminář humanitních věd; *přírodovědné předměty*: matematika, seminář z matematiky, deskriptivní geometrie; biologie a seminář z biologie, chemie; *výchovy*: tělesná výchova.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Českému jazyku a literatuře vyučují tři učitelé s odbornou a pedagogickou kvalifikací, dva z nich pro jiný cyklus škol. Dějepis a seminář humanitních věd vyučují jedna odborně a pedagogicky způsobilá učitelka a studující vysoké školy, základy společenských věd učí učitelka s potřebnou kvalifikací a učitel s odbornou a pedagogickou kvalifikací pro jiný cyklus škol. Celkem se ve škole týdně vyučuje 32 českého jazyka a literatury, 15 hodin

dějepis, 14 hodin základů společenských věd a 2 hodiny semináře humanitních věd. Matematiku a matematický seminář vyučují čtyři učitelé s odbornou kvalifikací, deskriptivní geometrii jedna učitelka s odbornou kvalifikací bez aprobace. Celkem se ve škole týdně vyučuje 32 hodin matematiky, 10 hodin matematického semináře a 4 hodiny deskriptivní geometrie. Biologii, seminář z biologie (2 učitelky), chemii (2 učitelky) a tělesnou výchovu (3 učitelé) vyučují zkušení učitelé, kteří splňují odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost a mají dlouholeté zkušenosti s pedagogickým procesem (učitelka biologie především na ZŠ). Z důvodu nemoci vyučující biologie v době inspekční činnosti předmět suploval zkušený učitel (důchodce). Celkem se ve škole týdně vyučuje 23 hodin biologie a 4 hodiny semináře z biologie, 24 hodin chemie a 26 hodin tělesné výchovy.

Organizační zajištění vzdělávacího procesu školy vychází z jednoduchého organizačního schématu. Vedení školy tvoří ředitel a jím jmenovaný zástupce, širší vedení je rozšířeno o výchovnou poradkyni a šest vedoucích předmětových komisí. *Organizační řád Gymnázia J.A.Komenského Nové Strašecí* vymezuje kompetence a zodpovědnost pracovníků, součástí řádu je i organizační schéma školy. Adresné stanovení úkolů pro předmětové komise není písemně určeno. Informace zásadního charakteru jsou zaměstnancům předávány v průběhu konání plánovaných pedagogických rad, dále při provozních poradách a v každodenním běžném styku se zaměstnanci. Zápisy z rad a porad obsahují informační a organizační servis ze strany vedení školy. Pouze ojediněle zaznamenávají výsledky kontrolního systému, bilanční a hodnotící závěry výchovně-vzdělávací práce školy. Poradní funkce rady je z nich málo zřejmá. Určené metodické orgány se zaměřují na výběr učebních textů, organizaci předmětových soutěží a exkurzí, na pomoc žákům např. k maturitě a další organizační záležitosti. Nedostatky se projevují v jejich garanci rozvržení učiva do jednotlivých ročníků (matematika, český jazyk a literatura) a ve vedení vyučujících k zavádění činnostních a aktivizujících metod výuky předmětu v běžných hodinách (matematika). Metodika výuky má v práci předmětových komisí malý prostor. Ve škole nejsou praktikovány vzájemné hospitace vyučovacích hodin členů předmětových komisí. Systém uvádění začínajících pedagogů není koncepčně propracován, je stanoven pouze ústně, a probíhá.

Kvalita výchovně-vzdělávacího systému je pravidelně kontrolována. Jednou z metod využívaného spektra vnitřní kontroly je i hospitační činnost vedení školy. Z hospitačních záznamů ředitele školy vyplývají rezervy v aplikaci zjištěných závěrů, které nebyly vždy jednoznačně stanoveny. Absentuje celková metodicko-instrukční pomoc směrem k učitelům se stanovením konkrétních doporučení. Kontrolní činnost patří ke slabším článkům řízení školy, slabá místa jsou vnímána a jsou pouze částečně ošetřována (nedaří se přenášet kompetence v oblasti kontroly na větší počet zaměstnanců, chybí důslednost kontroly – viz nefunkční práce preventisty BOZP, nedostatečná kontrola plánování předmětů, neřeší se setrvačnost v tradičních a překonaných metodách a formách výuky u jedinců, drobné nedostatky jsou ve vedení povinné školní dokumentace). Základním nedostatkem kontrolního systému je neefektivnost a nedůslednost. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno na priority gymnaziálního vzdělávání a vedením školy je podporováno. Nejvíce jsou na něm účastni vyučující cizích jazyků a informačních technologií.

Ředitel při hodnocení zaměstnanců využívá *Vnitřní předpis (Kritéria pro přiznání osobních příplatků pedagogickým pracovníkům, pro přiznání mimořádných odměn pedagogických a nepedagogických pracovníků)*. Ředitel školy své zaměstnance velmi dobře zná a hodnotí je podle stanovených kritérií. K sebehodnocení zaměstnanci vedení nejsou.

Personální podmínky vzdělávání v gymnáziu jsou celkově hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací činnost je realizována ve více než sto let staré, rozsáhlé historické budově základní školy, která se nachází v centru města. Gymnáziu je pronajato druhé a třetí podlaží jednoho křídla objektu. V těchto prostorách má škola k dispozici 5 odborných učeben (fyzika, chemie, biologie, výpočetní technika, dějepis-zeměpis), 7 tematicky zaměřených učeben (český jazyk, cizí jazyky, matematika, hudební výchova), 3 kmenové učebny, dvě sborovny a ředitelnu. Škola nemá vlastní sportovní zařízení. Ve škole chybí prostory pro pasivní i aktivní relaxaci a informační centrum či multimediální učebny, kde by si žáci mohli sami informace vyhledávat. Estetický vzhled učeben má běžnou úroveň, chybí oživení pracemi žáků popřípadě motivujícími prvky určenými výuce.

Veškeré pomůcky pro výuku předmětů se nacházejí v uzamykatelných skříních, umístěných v učebnách. Při výuce lze využívat učebnu výpočetní techniky se 14 počítačovými stanicemi, dataprojektor, DVD přehrávač, 4 zpětné projektory a dostatečné množství televizorů, videí a radiomagnetofonů. Audiovizuální techniku mají zabudovanu pouze některé třídy.

Výuka humanitních předmětů je podporována odbornou knihovnou, která obsahuje přes sedm tisíc knih, z toho čtyři tisíce beletristických titulů. Knihovna je umístěna na chodbách školy a v učebně tematicky zaměřené na výuku českého jazyka. Další tematicky zaměřené učebny určené výuce humanitních předmětů neobsahují potřebné prvky podnětnosti určené těmto předmětům včetně potřebného audiovizuálního vybavení. Výjimku tvoří odborná učebna základů společenských věd, která patří základní škole, a je využívána k výuce nižších ročníků gymnázia. Žáci pracovali s vhodnými učebnicovými texty včetně skript vytvořených samotným pedagogem školy. Škola má k dispozici tituly umělecké a odborné literatury, soubory map, atlasy, diapositivy, odborné jazykové příručky, vyučující žákům poskytovali množené texty s problémovými úkoly. Výuka na počítačích (jazykové programy) neprobíhala.

Sbírka pomůcek pro výuku matematiky a deskriptivní geometrie je pouze vyhovující. Obsahuje tradiční stereometrické modely, rýsovací soupravy, sbírky úloh, sady fólií do zpětných projektorů a model pro výuku Mongeova promítání.

Pro výuku přírodovědných předmětů, která pravidelně probíhá v odborné učebně nebo laboratoři, je vybavení učebními pomůckami (včetně odborné literatury) velmi dobré, umožňuje kvalitní názorné vyučování i realizaci některých laboratorních cvičení (kvalitní mikroskop). Z audiovizuální techniky jsou zde k dispozici video a zpětný projektor.

Předmět chemie je vyučován v odborných učebnách (laboratoři a posluchárně). Žákům byly doporučeny starší vhodné učebnice. Vyučujícím slouží odborné publikace, modely, obrazy, pomůcky pro demonstraci pokusů, fólie, videokazety atd. Materiální zázemí umožňuje vést výuku názorně.

Pro výuku tělesné výchovy škola na základě nájemních dohod využívá sportoviště města, sportovní halu (včetně posilovny) a atletický stadion, která umožňují plnění učebních osnov. Celkové vybavení cvičebním náradím a náčiním je na velmi dobré úrovni.

Oblastí materiálně-technických podmínek vzdělávání se ředitel školy zabývá a v závislosti na finančních možnostech přijímá opatření k jejich zlepšování. V minulém období byla ve škole zřízena nová učebna výpočetní techniky a zakoupen nábytek do jazykových učeben. Plány ředitele školy v této oblasti jsou zaměřeny na vybavování školy novými pomůckami, obnovu žákovského nábytku a vybudování společenské místnosti – vlastní auly.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve škole umožňují efektivně realizovat vyučovaný obor a jejich úroveň je celkově dobrá.

Vyučované obory

Ve škole se vyučuje studijní obor 79-41-K/401) Gymnázium – všeobecné se čtyřletým studijním cyklem.

Pro studijní obor používá škola učební dokumenty MŠMT ČR platné od 1. září 1999, tj. Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem č. j. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999. Ředitelem školy vypracovaný učební plán upravený pro potřeby školy respektuje oficiální učební dokument. Jako volitelné předměty se od druhého ročníku vyučují latina, semináře ze společenskovedních a přírodovědných předmětů, deskriptivní geometrie, administrativa v IVT, marketing. Volitelné předměty jsou žákům včas nabízeny a jejich volba je vedením školy respektována. Žáci tak spoluvytváří učební plán volbou předmětů i dle svého budoucího zaměření případného následujícího vyššího popř. vysokoškolského studia. Učební plán koresponduje s rozvrhem hodin a reálnou výukou. Jako nepovinné předměty jsou žákům nabízeny dramatická výchova, ruský jazyk a úvod do psychosociální pastorace.

Škola vede povinnou dokumentaci. V rámci inspekční činnosti byly kontrolovány rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, evidence žáků, třídní knihy školního roku 2003/2004 a školního roku 2004/2005, třídní výkazy všech tříd, platný školní řád, rozvrh hodin a přestávek za školní rok 2004/2005. Dále protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2004/2005, protokoly o komisionálních zkouškách a protokoly a výkazy o ukončování studia za školní rok 2003/2004.

Kvalitu vedení *třídní dokumentace* snižuje přelepování údajů v třídních výkazech, u oprav známek chybí podpisy vyučujících, v několika případech není uvedeno rozhodnutí ředitele školy při uvolnění z tělesné výchovy. V třídním výkaze třídy 3.A je nevyplněná rubrika hodnocení. V třídních knihách 4. ročníků je chybně uváděn název semináře z humanitních věd (4.A čes. – děj. seminář, zkratka SVS).

Protokol o přijímacím řízení konaném ve školním roce 2003/2004 byl vypracován a obsahoval základní údaje o počtech přijímaných žáků pro školní rok 2004/2005.

Protokoly o komisionálních zkouškách (rozdílové, opravné a další) obsahovaly chybný název „dodatečné“. *Maturitní protokoly a výkazy* o ukončování studia 2003/2004 obsahovaly údaje v souladu s předepsaným tiskopisem. Zjištěny byly pouze formální nedostatky (neproškrtné rubriky, nevyplněný vzor maturitního vysvědčení).

Naplňování učebních osnov a učebního plánu jednotlivých předmětů zjišťuje vedení školy při hospitační činnosti. Kontrola je nedůsledná především v oblasti plánování předmětů a plnění tematických plánů (viz předmět matematika, český jazyk a literatura, chemie ve třídě 1.B), dále ve vedení učitelů k moderním metodám vyučování. V případě, že vedení zjistí nedostatky ve výuce, jsou přijímána opatření vedoucí k jejich nápravě (viz hospitační zápisy).

Realizovaná výuka studijního oboru je v souladu se schválenými učebními dokumenty. Vedená pedagogická dokumentace vykazuje formální nedostatky, celkově průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Při kontrole *rozvrhu hodin školního roku 2004/2005* bylo zjištěno, že z hlediska psychohygienického jsou nevhodně zařazeny pětiminutové přestávky během dopoledního vyučování. Žáci se stěhují ze třídy do třídy a doba přestávek jim vůbec neumožňuje případný odpočinek a relaxaci. Sami učitelé často přetahují vyučovací hodiny do přestávek, nestačí včas nastupovat do výuky. Ve třídě 1.B se chybně střídají skupiny žáků ve 3. až 5. vyučovací hodině tak, že není zajištěna kontinuita vykládaného učiva. Denní počet hodin pro jednotlivé

třídy je optimální. Dle oficiálního rozvrhu se všechny třídy začaly vyučovat od 13. září 2004 (zápisy třídních knih). Z psychohygienického hlediska obsahuje platný rozvrh nedostatky.

Platný *školní řád* vymezuje úlohu školy, obsahuje práva a povinnosti žáků, podává organizaci vyučování, svým zněním odpovídá platnému právnímu předpisu. Jeho součástí jsou i povinnosti pracovníků školy.

Výchovná poradkyně má odpovídající vzdělání pro výkon této funkce, kterou vykonává dlouhodobě. Z vypracovaného časového plánu činnosti vyplývá, že její činnost se v současné době soustřeďuje především na sledování žáků se specifickými poruchami učení, pomoc žákům ve vyšších ročnících s profesní orientací (založila kartotéku – evidence profesních zájmů žáků) a na pokračování spolupráce s Pedagogicko-psychologickými poradnami Rakovník a Kladno. V řadě činností úzce spolupracuje s třídními učiteli a s jejich pomocí vyhledává žáky, jejichž jednání a chování vyžaduje zvláštní pozornost. Projednává s učiteli způsoby práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dále adaptační problémy některých žáků atd. Danou problematiku řeší na pedagogických radách, případně individuálně dle potřeby (má stanoveny pravidelné konzultační hodiny). V případě závažných problémů jsou svolány schůzky s vedením školy a žáky (chybí zápisy z těchto jednání). Ve spolupráci s vedením školy v oblasti prevence sociálně-patologickým jevům výchovná poradkyně, jež je zároveň jmenována jako *školní preventista* pro tyto jevy, vyhledává vhodné nabídky akcí (beseda: „Umiš se učit?“, projekt nekuřácké kampaně apod.), kterých se žáci účastní. Výchovné poradenství je funkční a podporuje výchovně-vzdělávací proces.

Informace o každodenním chodu školy získávají žáci na informační nástěnce na chodbě školy, u zástupce ředitele školy a přes třídní učitele. Klasifikace žáků je sdělována rodičům na rodičovských schůzkách, popřípadě kdykoliv na vyžádání. Kontaktní studentské průkazy mapující průběžné výsledky studia žáci nevládní. Žákovský parlament či samospráva nejsou ve škole vytvořeny. Každá třída má jmenovanou třídní samosprávu, jež je zmocněna jednat za třídní kolektiv. Žáci celkově konstatovali, že ve škole vládne zdravé klima a do školy chodí rádi. Přívětivou atmosféru školy potvrdily i odpovědi vybraného vzorku žáků, kteří se zúčastnili dotazníkové akce *Jaké to je být žákem této školy?* Žáci chválí příjemné pracovní prostředí, vstřícnost pedagogů kdykoliv poradit, kolegiálnost ve vzájemných vztazích. Velkým přáním žáků je vznik relaxačních prostor pro oddych a odpočinek, vybavení tříd modernější technikou, jež slouží větší názornosti učiva. Podporují sportovní mimoškolní činnost a výměnné zájezdy a pobyty. Žáci cítí ke své škole sounáležitost a váží si jejího nestresujícího klimatu. Tuto skutečnost dokládá i výsledek odpovědi na otázku, zda by svému nejlepšímu kamarádovi doporučili rozhodnout se pro tuto školu. 76% dotázaných uvádí kladnou odpověď.

Od roku 1993 ve škole pracuje SRPDŠ, které škole pomáhá s materiálním vybavením a pořádáním různých sportovních a společenských žakovských akcí. Rodičům a širší veřejnosti se škola prezentuje dny otevřených dveří, informativními články v místních periodikách, na kterých spolupracují žáci i učitelé formou kulturních akcí pořádaných během roku. Mimoškolní činnost školy je velmi bohatá a svojí prezentací v oblasti hudební, dramatické a kulturní je škola v širokém okolí velmi známá.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu v gymnáziu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Průběh a výsledky vzdělávání v humanitních předmětech: český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd a seminář humanitních věd

Rozdělení učiva do jednotlivých ročníků provedly předmětové komise v souladu s učebními osnovami. Předložené časově-tematické plány dějepisu, základů společenských věd

a semináře jsou konkrétní, věcné a funkční. Obsah předmětu český jazyk a literatura nemá jednotné zpracování, které by sloužilo k jasné kontinuitě předmětu především ve složce literární výchovy. Cíle výuky byly ve všech předmětech přiměřeně stanoveny vzhledem ke studijním oborům a profilu žáka gymnázia. V přípravě kladli vyučující důraz jak na obsahovou, tak na metodickou stránku výuky. Snaha o pedagogický um nebyla ve všech hodinách efektivně zúročena, jelikož někteří vyučující předávali žákům maximum informací na úkor pochopení a procvičení probírané látky.

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti mají předměty velmi dobré zázemí. Pět odborně a pedagogicky způsobilých pedagogů zajišťuje odbornou a věcnou správnost výuky. Dva z nich mají kvalifikaci pro jiný cyklus škol. Dějepis vyučuje mladý učitel, který ještě neukončil vysokoškolské studium. Celkově proběhly hospitace u všech vyučujících ve dvaceti jedné vyučovací hodině. Styl práce vyučujících byl postaven na kvalitních odborných znalostech.

Materiální podpora vyučování patřila ke slabším stránkám vyučovacích hodin. Dostupných pomůcek a audiovizuální techniky využívali vyučující jen v několika hodinách, dominantu vyučování tvořila práce s uměleckým či odborným textem, učebnicí, písemnými pracovními úkoly od vyučujících. Funkčně se pracovalo s dějepisnými atlasy, nástěnnými tabulemi. Velmi dobrou úroveň měly učebnicové texty vypracované pro předměty českého jazyka a literatury a základů společenských věd samotným vyučujícím. Příruční skripta vycházejí z dlouholeté pedagogické zkušenosti. Vyučování se odehrávalo v učebnách tematicky zaměřených na vyučování dějepisu a českého jazyka, avšak jejich vybavení informačními a motivačními zdroji mapujícími obsah předmětů bylo chudé. Žáci nižších ročníků gymnázia jsou vyučováni ve funkčně vybavené učebně základů společenských věd základní školy, která splňuje parametry pro výuku podporovanou různými efektivními materiálními zdroji. Některá témata a různé projekty jsou žákům nabízeny na webových stránkách školy u příslušných předmětů. Žáci běžně pracují s informačními technologiemi.

Z hlediska využití vyučovacích metod a účelné organizace výuky mělo sledované vyučování velmi dobrou úroveň. Používání různých informačních zdrojů a postupů při řešení úloh, zadávání problémových úkolů, zastoupení aktivních činností žáka tvořily základní atributy značné části vyučování. Hodiny vynikaly pevnou stavbou, kdy všechny sledované hodiny byly zahájeny úvodem, ve kterém byli žáci seznámeni s cíli a obsahem hodin. Méně s tím korespondoval hodnotící závěr, který obsahovalo jen devět hodin. Činnostní pojetí výuky převažovalo, vynikající vedení žáků ke kooperaci a řešení společně zadaných úkolů bylo viditelné ve výuce základů společenských věd u nižších ročníků, českého jazyka, dějepisu a semináři u dvou zkušených vyučujících. Ve třídách vyšších ročníků gymnázia v předmětu základy společenských věd naopak převládal odborně erudovaný výklad nad aktivním zapojením žáků do výuky. Zásadním nedostatkem byla skutečnost, že některé pasáže z příručních skript byli nuceni žáci memorovat a odříkávat z paměti. Snaha o moderní metodické postupy byla patrná u začínajícího učitele dějepisu. V literárních hodinách bylo pracováno s uměleckým textem s cílem porozumění a především prožitku.

Vyučující využívali účelově připravenou motivaci pouze v části vyučování. Zde ponejvíce pracovali s aktualizací, mezipředmětovými vztahy, problémovými otázkami. S absencí průběžného i závěrečného hodnocení v části sledovaných hodin úzce souvisela i malá motivace žáka. Vyučující zde vycházeli z představy automatického zájmu gymnaziálních žáků o předmět.

Výraznou předností sledovaných hodin byla přirozená komunikační lehkost, samozřejmost v poskytování rady a v případě potřeby i přímé pomoci. Velmi dobrý a vstřícný verbální projev vyučujících vytvářel ve všech třídách klidnou pracovní atmosféru a žáci aktivně reagovali na aktuální dění ve výuce. Nebáli se zeptat na nejasnosti, chovali se bezprostředně

a nenuceně. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla oboustranně vlná, korektní. Prostor pro vyjádření vlastního názoru a vzájemné respektování se dal najít ve všech navštívených hodinách, upevňování sebedůvěry a výchova k toleranci byly zaznamenány jen zřídka.

Ověřování vědomostí žáků probíhalo převážně formou opakování a zjišťování, zda žáci jsou schopni úspěšně aplikovat získané poznatky a dovednosti na praktický příklad. V patnácti sledovaných hodinách z jedenadvaceti nebyl v závěru vyučovacích hodin věnován prostor pro shrnutí a zopakování probraného učiva včetně hodnocení práce žáků. Podklady pro klasifikaci získávají vyučující tradičním zkoušením (ústním, písemnými testy, kontrolními diktáty, slohovými pracemi). Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků využívali učitelé výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných humanitních předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech: matematika, matematický seminář a deskriptivní geometrie

Při výuce matematiky ve škole jsou výukové cíle stanoveny nepřiměřeně vysoko. Vyučující nerespektují pokyny učebních osnov. Do tematických plánů zařadili pro všechny žáky školy téměř veškeré rozšiřující učivo, které je doporučeno pouze zájemcům a uchazečům o vysokoškolské studium matematicko-přírodovědných, technických a ekonomických směrů. Absurditu plánování a absenci kontroly výuky dokládá případ vyučujícího ve třídě 4. B. Tento učitel vyučoval téměř celý loňský školní rok *analytickou geometrii* a v letošním školním roce zařadil do plánu a učí *komplexní čísla* (dokončení ze 3. ročníku), *kombinatoriku*, *pravděpodobnost*, *statistiku*, *posloupnosti a řady*, *diferenciální a integrální počet*. Všichni žáci prvních ročníků navštěvují nepovinný matematický seminář. Tento předmět je vyučován také jako volitelný ve čtvrtém ročníku. Nevhodné plánování se negativně promítlo do všech sledovaných oblastí výuky matematiky. Přiměřeně jsou stanoveny cíle při plánování výuky deskriptivní geometrie, která se učí jako volitelný předmět od druhého, resp. třetího ročníku studia. Příprava na výuku vykazovala nedostatky z hlediska obsahu i metodiky výuky.

Většina sledovaných hodin probíhala v odborné učebně matematiky, jejíž vybavení a uspořádání, jakož i vybavení a uspořádání dalších učeben, ve kterých výuka probíhala, nebylo pro dané předměty potřebně motivující a podnětné. Pracovalo se pouze s křídou a tabulí, nevyužity zůstaly pomůcky i didaktická technika. Důsledkem nedostatečné materiální podpory výuky byla nízká efektivita práce.

Většinou byly sledované hodiny organizačně založeny na metodě frontální práce, variabilnější přístup k výuce byl zaznamenán v hodinách deskriptivní geometrie a při cvičeních z matematiky. Ve snaze vypořádat se s plánem byl postup výuky uspěchaný, nešlo se do hloubky problémů a nezbýval čas na řešení náročnějších úloh. Látka se předkládala žákům axiomaticky, nové poznatky se neodvozovaly z předchozích znalostí, platnost výroků a tvrzení se zpravidla nedokazovala. Styl práce vyučujících málo rozvíjel logické myšlení žáků a jejich schopnost aplikovat poznatky. Průběh vyučování byl stereotypní a v závěru hodin se na žácích projevovala únava. Věcně a odborně bylo učivo interpretováno správně.

Sledovaným hodinám matematiky chyběla úvodní část s motivujícím uvedením do problematiky a rovněž v jejich průběhu byli žáci málo motivováni. Většina jich byla pasivní a o výuku nejevila zájem. Časté bylo ukládání domácích úkolů. Prvky pozitivní motivace provázely výuku deskriptivní geometrie. Učitelce se dařilo propojovat teoretické poznatky s životními zkušenostmi žáků. Ti ochotně plnili zadané úkoly a byli aktivní.

Kvalita vzájemných vztahů učitel-žák byla dobrá. Atmosféra při výuce matematiky byla pracovní, ale nezáživná. Hodiny byly z větší části monology učitelů, jejichž verbální i neverbální projev byl dobrý. Komunikační schopnosti žáků v matematice rozvíjeny nebyly.

Pracovní klima, ve kterém žáci využívali prostor pro vyjádření vlastního názoru, argumentaci a diskusi, panovalo ve třídě při hodinách deskriptivní geometrie.

Podklady pro klasifikaci získávali učitelé tradičním ústním a písemným zkoušením. V hodinách jednoho učitele bylo velmi dobře využíváno prvku sebehodnocení žáků. Málo využívané bylo průběžné hodnocení, žákům se dostávalo jen výjimečně ocenění známkou nebo pochvalou. Závěry sledovaných hodin postrádaly shrnující a hodnotící část, výuka často přecházela do přestávky.

Průběh a výsledky vzdělávání byly ve sledovaných předmětech matematika a seminář z matematiky celkově hodnoceny jako vyhovující, v deskriptivní geometrii jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech biologie a seminář z biologie

Učivo je systematicky, koncepčně rozvrženo do jednotlivých ročníků. Návaznost obsahu probíraného učiva na předchozí témata a naplňování učebních osnov je zajištěna. Vyučování je organizováno ve všech třídách a ročnících tak, že jedna hodina je společná a ve druhé hodině se třída dělí z důvodu realizace praktických cvičení (z kontroly třídních knih však vyplynulo, že se většinou probírají teoretická témata shodná pro obě poloviny třídy). Toto opatření je efektivní pouze v případě provádění tzv. praktických laboratorních cvičení. Pro žáky je organizován volitelný předmět přírodovědný seminář (3. ročník) a seminář z biologie (4. ročník). Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla promyšlená.

Vyučování probíhá převážně v odborné učebně a laboratoři, které jsou motivačně podnětné k cílům výuky (vitríny se sbírkami, nástěnné obrazy atd.). Pedagogové až na výjimky efektivně využívají četné učební pomůcky z kabinetní sbírky (schránky měkkýšů, modely aj.) a vlastní odborné materiály. Audiovizuální pomůcky nebyly využity, i když by podpořily efektivitu výuky. Učebnice se také nevyužívají, slouží pouze jako pomůcka pro vyučujícího.

Uplatňuje se frontální výuka – věcně správný a srozumitelný výklad prokládaný řízeným rozhovorem se žáky, při kterém učitelé kladli aktivizační dotazy směřující k vyvozování vzájemných souvislostí. Učivo je žákům prezentováno na potřebné odborné úrovni, výklad má ucelenou strukturu, je systematický. Byly respektovány logické vazby učiva a využity mezipředmětové vztahy (chemie). Aktivita žáků je podporována, i přes snahu učitelů se však nedařilo všechny žáky zapojit. Výjimečně jednotvárný, nenápaditý průběh vyučovacích hodin vedl k pasivitě a menšímu zájmu žáků o předmět. Na žáky nejsou kladeny vysoké nároky, především ve vyšších ročnících.

V semináři jsou žáci vedeni k odbornému formulování svých znalostí, vyvozování a prezentaci určitých závěrů (např. fylogenetický vývoj vylučovací soustavy). V hodinách cvičení z biologie si žáci při řešení zadaných úkolů ověřovali vědomosti získané z teoretické výuky, učili se samostatně a systematicky vyhledávat a zpracovávat informace (odborná literatura). I přes snahu učitelů se tento záměr dařil jen někdy vzhledem k pasivitě žáků. Náplň sledovaných hodin praktických cvičení měla nižší náročnost (vhodná spíše pro ZŠ). Žáci si vhodně vedou protokoly, včetně vyvozených závěrů.

K prověřování znalostí využívali učitelé běžné formy opakování či individuálního zkoušení, při kterém byla ostatním žákům zadávána práce, uplatňuje se i vzájemné sebehodnocení (v některých případech však chyběla zpětná vazba). Klasifikace byla vždy zdůvodněná a přiměřená.

Motivační a aktivizující prvky se v průběhu hodin až na výjimky pravidelně uplatňovaly (průběžné pochvaly, názornost atd.). Učitelé svojí dávkou zkušeností a odborných znalostí vytvářejí u většiny žáků pozitivní vztah k předmětu i přírodě.

Vyučující vytvářejí pozitivní, otevřené klima, mají k žákům velmi vstřícný vztah. Efektivní, cílená podpora rozvoje komunikativních dovedností se uplatňuje méně, žáci jen sporadicky vyjadřují a zdůvodňují své názory.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech biologie a seminář z biologie byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu chemie

Rozdělení učiva do ročníků realizovaly vyučující formou časově-tematických plánů, které vycházejí z platných učebních osnov a dobře vypovídají o obsahu učiva v jednotlivých ročnících. Cíle výuky byly stanoveny přiměřeně k aktuálnímu stavu žáků a na začátku každé hodiny jasně deklarovány. Probírané učivo navazovalo na dříve probraná témata. Ve třídě 1.B nebyla z důvodu nesprávného střídání žáků zajištěna kontinuita výuky.

Příkladné personální zajištění se pozitivně projevilo na kvalitě sledovaných hodin. Obě učitelky vyučující tento předmět jsou na odborně vysoké úrovni.

Učebny (laboratoř, posluchárna) měly vhodné uspořádání a svým vybavením umožňují plnění předepsaných témat. Vyučující využívaly dostupných pomůcek, demonstrační pokusy, učebnice, odborné texty a didaktickou techniku.

Pestrá organizace vyučování směřovala k naplnění stanovených výukových cílů a zároveň respektovala psychohygienické zásady. Byla pozorována práce frontální, individuální i skupinová. Učivo bylo nejdříve teoreticky vysvětleno, při přímé práci se žáky prakticky procvičeno a v závěru opakováno a shrnuto. V jedné sledované hodině provedla vyučující shrnutí učiva sama bez ověření zpětné vazby a aktivní účasti žáků.

Vstupní i průběžná motivace byla nedílnou součástí vzdělávacího procesu. Žáci byli aktivní a samostatně zpracovávali zadané úkoly. Práce byla oceňována, snaha a výkon byly objektivně hodnoceny.

Ve všech sledovaných hodinách byl zjevný pozitivní a trpělivý vztah obou vyučujících k žákům. Ve třídách vládla příjemná atmosféra, žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Vyučující vytvářeli podmínky pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Pravidla chování byla respektována.

Ověřování vědomostí probíhalo formou slovního zkoušení. Hodnocení žáků prolínalo celou vyučovací jednotkou. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků v některých hodinách zaznamenáno nebylo.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaném předmětu chemie byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova

Výuka je realizována v souladu s platným učebním plánem formou dvouhodinovek, vzhledem k přechodu žáků na sportoviště, za doprovodu učitelů (cca 5 minut). Vypracované rozvržení učiva je provedeno pouze formálně a neodpovídá zápisům v třídních knihách (mají nízkou vypovídací hodnotu). Cíle výuky stanovené na začátku sledovaných hodin byly naplňovány.

Tělesná výchova je vhodně doplňována dalšími pohybovými aktivitami v režimu školy. Škola organizuje lyžařské kurzy, které vedou učitelé s platným osvědčením. Žáci se zúčastňují sportovních soutěží škol Středočeského kraje (volejbal, fotbal, stolní tenis aj.), ve kterých dosahují dobrých výsledků. Škola pro žáky pořádá formou jednorázových turnajů sportovní soutěže (volejbal). Vzhledem k materiálním podmínkám škola neorganizuje nepovinné hry a kroužky.

Tělesná výchova probíhá v zimních měsících ve sportovní hale a v posilovně (BIOS). Materiální podpora sledovaných hodin byla velmi dobrá (dostačený počet míčů i dalších pomůcek – podložky, žíněny atd.).

Výuka se uskutečňuje podle zaběhnutých postupů, patřičný důraz je kladen na úvodní i průpravnou část hodiny. Organizační pokyny učitelů byly zřetelné, jasné a pochopitelné, včetně praktických ukázek a oprav chybného provedení zadaných cviků. Při nácviku a procvičování pohybových dovedností jsou využívány komplexní i synteticko-analytické postupy, skupinové (zařazení hry, průpravná herní cvičení) i individuální formy práce (posilovna). Pestrůst výběru herních a dalších cvičení včetně prostorové organizace byla průměrná (problematická byla v době přítomnosti 3 skupin na ploše haly). Na závěr hodin bylo provedeno stručné hodnocení, většinou chybělo zařazení vyrovnávacích, příp. dalších cvičení. Fyzické zatížení žáků a celková efektivita výuky byly velmi dobré, stejně tak pohybové dovednosti žáků. Žáci se aktivně zapojovali do činností, měli dostatek prostoru k jejich procvičování. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při cvičení bylo vždy prováděno s ohledem na charakter pohybové činnosti.

Výraznou motivací pro žáky v průběhu hodin je časté využívání kladného hodnocení učiteli a zařazování sportovní hry, které zvyšují atraktivitu výuky. Žáci projevují radost z pohybu, ze hry, jsou zde rozvíjeny přátelské vztahy v duchu fair play. Tělesná výchova je vedena tak, aby přinášela radost z pohybové činnosti, uspokojení z dosažených výsledků a z celkové atmosféry ve výuce.

Hodnocení učitelé provádějí formou výkonnostních testů a dalších ukazatelů, při kterých respektují individuální dispozice žáků. Žák je hodnocen za změnu ve vlastním výkonu (dovednosti), za aktivitu a vztah k pohybu.

Komunikace učitelů se žáky probíhala bez problémů, byla účelná a dostatečně informativní.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola jen omezeně hodnotí své výsledky vzdělávání a nejde nad rámec běžné klasifikace, která probíhá dle vnitřního klasifikačního řádu. V omezeném počtu se škola účastní komerčního testování především maturitních ročníků. Při přijímacím řízení jsou využívány též komerční testy. Pravidelně je vyhodnocována úspěšnost přijetí svých žáků na vyšší odborné a vysoké školy. Jak uvádí výroční zpráva školy, tak ve školním roce 2003/2004 z padesáti šesti studentů čtvrtých ročníků bylo přijato na vysoké školy třicet čtyři žáků, jedenáct na vyšší odborné školy. Účast v soutěžích a olympiádách kopíruje profilaci čtyřletého gymnázia.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly celkově hodnoceny ve sledovaných předmětech jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 2. dubna 2002 pod č. j. 16 329/02-21 s účinností od 6. prosince 2001 je v souladu se zřizovací listinou vydanou Krajským úřadem Středočeského kraje dne 6. prosince 2001 pod č. j. OŠMS/5857/2001.

- Ve škole působí soubor lidových písní a tanců *Čtyřlístek*, který patří již dlouhou řadu let mezi špičkové soubory v celé České republice. Často reprezentuje naši republiku v zahraničí a na vrcholných folklorních festivalech. Jednou z vůdčích osob známého tělesa je pan ředitel školy i další vyučující. Gymnázium se výrazně podílí na organizaci a průběhu Středočeského folklorního festivalu *Tuchlovická pouť*.
- *Dramatický klub* (ve škole je vedený nepovinný předmět dramatická výchova) se velice úspěšně prezentuje na divadelních přehlídkách nejlepších amatérských souborů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina Gymnázia J.A.Komenského, Nové Strašecí, Komenského nám. 209* vydaná Krajským úřadem středočeského kraje pod č. j. OŠMS/5857/2001 ze dne 6. prosince 2001
2. *Změna zřizovací listiny* (Dodatek č. 1) vydaná Krajským úřadem Středočeského kraje pod č. j. OŠMS/14166/2004/ŠKO ze dne 10. září 2004
3. *Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* vydané MŠMT ČR dne 2. dubna 2002 pod č. j. 16 329/02-21
4. *Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem* č. j. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999 upravený pro potřeby školy ze dne 30. srpna 2004
5. *Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti všech pedagogů sledovaných předmětů uvedených v předmětu inspekce*
6. *Řád Gymnázia J.A.Komenského v Novém Strašecí* ze dne 1. září 2004
7. *Povinnosti pedagogických pracovníků* (příloha řádu) ze dne 1. září 2004
8. *Organizační řád Gymnázia J.A.Komenského Nové Strašecí* ze dne 31. srpna 2004
9. *Organizační plán práce školy na školní rok 2004/2005* ze dne 2. září 2004
10. *Rozvrh hodin školního roku 2004/2005*
11. *Jmenování předmětových komisí* ředitelem školy ze dne 31. srpna 2004
12. *Vnitřní klasifikační řád pro Gymnázium J.A.Komenského Nové Strašecí* ze dne 1. září 2004
13. *Koncepce gymnázia J.A.Komenského Nové Strašecí* vydaná ředitelem školy dne 9. července 2000
14. *Jmenovací dekret ředitele školy* vydaný MŠMT ČR pod č. j. 31 159/96 – 60 ze dne 10. prosince 1996 s účinností od 1. února 1997
15. *Vnitřní mzdový předpis* (kritéria pro přiznání osobní příplatků a mimořádných odměn pedagogických a nepedagogických pracovníků) ze dne 1. září 2004
16. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004*
17. *Třídni knihy* školního roku 2003/2004 a 2004/2005
18. *Třídni výkazy* všech tříd čtyřletého gymnázia ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce
19. *Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2004/2005*
20. *Protokoly o komisionálních zkouškách* ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
21. *Protokoly a výkazy o ukončování studia* ve školním roce 2003/2004
22. *Časově-tematické plány učiva sledovaných předmětů* pro školní rok 204/2005
23. *Hospitační záznamy ředitele školy* za školní rok 2003/2004 a 2004/2005
24. *Podkladová inspekční dokumentace, dotazník* pro ředitele školy

25. Dohoda o pronájmu atletického areálu v Novém Strašecí (mezi městem a školou) od 1. září 2004 do 30. září 2004 ze dne 14. září 2004
26. Dohoda o pronájmu tělocvičny BIOS v Novém Strašecí (mezi městem a školou) od listopadu do 31. prosince 2004 ze dne 14. září 2004
27. Časový plán výchovného poradce – školní rok 2004/2005
28. 47 vyhodnocených dotazníků ČŠI určených žákům školy
29. Inspekční zpráva č. j. 023 344/2000-3412 ze dne 7. prosince 2000

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání:

Personální podmínky umožňují realizovat schválený vzdělávací program. Pedagogický sbor je stabilizovaný a kvalifikovaný. Vedení školy postupuje plánovitě, využívá tradičních prostředků řízení. Rezervy se objevují v kontrolním systému, kterému chybí propracovanost, důslednost a efektivnost. Systém hospitační činnosti probíhá, chybí však jeho větší dopad do následné pedagogické činnosti. Ve škole panuje příjemné pracovní klima, které vychází z demokratického stylu řízení, atmosféra vychází z pozitivních vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání:

Pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu má škola dobré prostorové zázemí, které je postupně doplňováno vnitřním materiálním vybavením včetně počítačové techniky. Větší pozornost zasluhuje péče o estetiku tříd a společných prostor. Standardní vybavení učebními pomůckami pro výuku většiny sledovaných předmětů (minimální pro matematiku) umožňuje plnění osnov v plném rozsahu. Jejich využití ve sledované výuce bylo málo výrazné, ale vždy přispělo k vyšší efektivitě.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech:

Škola vyučuje zvolený studijní obor v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol a v souladu se schváleným vzdělávacím plánem a učebními osnovami. Průběh vzdělávání byl ve sledovaných humanitních a přírodovědných předmětech hodnocen jako velmi dobrý. Nejlépe hodnoceným jevem byl vzájemný vztah učitelů a žáků, naopak nejhůře hodnoceným jevem byla oblast hodnocení žákovské úspěšnosti a provedených úkolů. Předmět matematika byl hodnocen jako pouze vyhovující, v jeho výuce se objevují nedostatky především v plánování i metodice předmětu.

Vývoj školy od poslední inspekce:

Škola od poslední inspekce, která proběhla v listopadu 2000, získala vybavení hlavně v oblasti počítačové a audiovizuální techniky. Personální podmínky školy vycházejí nadále z kvalifikovaného pedagogického sboru, vedení školy postupuje plánovitě, avšak kontrolní systém a systém metodické pomoci stagnuje a lpí na tradičních principech. Porovnáním současně zjištěných výsledků s hodnocením průběhu a výsledků vzdělávání ve stejné sledovaných předmětech mělo nyní celkově dobrou úroveň. Zásadní nedostatky se objevují ve výuce matematiky. Klima školy zůstává nadále jak pro žáky, tak pro učitele velmi přívětivé.

Hodnotící stupnice:

Vynikající	Velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	Nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.
Člen týmu	Ing. Václav Groušl	V. Groušl v.r.
Člen týmu	Mgr. Pavel Kába	P. Kába v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslava Kněnická	J. Kněnická v.r.

V Příbrami dne 28. února 2005

Razítko

Přílohy:

1. Dotazník ČŠI *Jaké to je být žákem této školy?*
2. Vyhodnocení 47 žákovských dotazníků

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, 28. října č. 24, 261 02 Příbram VII. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), Vás žádám o přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ve lhůtě šesti měsíců.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. března 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

RNDr. Bohumil Chochola, ředitel školy

B. Chochola v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	4. duben 2005	b5-1039/05-5019
Školská rada	Není zřízena.	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.